

Predmet broj: S1 1 K033743 22 Krž

Datum: Donesena dana 06.06.2022.godine
Otpremljena dana:15.07.2022.godine

Vijeće u sastavu: Sudija Mirko Božović, predsjednik vijeća
Sudija Amela Huskić, član vijeća
Sudija Hilmo Vučinić, član vijeća

TUŽILAŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE

Protiv

OPTUŽENOG KOROMAN MALKA

Tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine:

Seid Marušić

Branilac optuženog:

Advokat Kapo Muhidin

SADRŽAJ

OBRAZLOŽENJE	3
I. TOK POSTUPKA	3
A. PRVOSTEPENA PRESUDA.....	3
B. ŽALBA I ODGOVOR NA ŽALBU	4
II. OPŠTA PITANJA	4
A. ŽALBENI OSNOVI U SKLADU SA ČLANOM 297. ZKP BiH: BITNE POVREDE ODREDBI KRIVIČNOG POSTUPKA.....	5
1. Standardi za odlučivanje po žalbi.....	5
2. Žalba Tužilaštva BiH.....	7
(i) Žalbeni osnovi u skladu sa članom 297. i 299. ZKP BiH: Tužilaštvo smatra da je sud počinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH i stav 2. istog člana, a što je dovelo do pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja	7
(ii) Odgovor na žalbu	14
(iii) Stav Apelacionog vijeća	16

Broj: S1 1 K033743 22 Krž

Sarajevo, 06.06.2022.godine

U IME BOSNE I HERCEGOVINE!

Sud Bosne i Hercegovine u vijeću sastavljenom od sudije Mirka Božovića, kao predsjednika vijeća i sudija Amele Huskić i Hilme Vučinića, kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravne savjetnice Elme Čorbadžić u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog Malka Koromana zbog krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h), u vezi sa članom 180. stav 1. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine odlučujući po žalbi Tužilaštva Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Tužilaštvo), protiv presude Suda Bosne i Hercegovine, broj S 1 1 K 033743 19 Kri od 24.01.2022.godine, nakon održane sjednice vijeća dana 06.06.2022.godine, donio je

P R E S U D U

Odbija se, kao neosnovana žalba Tužilaštva BiH izjavljena protiv presude Suda BiH broj S 1 1 K 033743 19 Kri od 24.01.2022.godine, i potvrđuje prvostepena presuda ovog suda.

OBRAZLOŽENJE

I. TOK POSTUPKA

A. PRVOSTEPENA PRESUDA

1. Prvostepenom presudom Suda Bosne i Hercegovine, broj S1 1 K 033743 19 Kri od 24.01.2022. godine optuženi Malko Koroman oslobođen je od optužbi da je počinio krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) u vezi sa članom 180. stav 1. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine.

2. S tim u vezi, a na osnovu odredbe člana 189. stav 1. ZKP BiH, optuženi je oslobođen naknade troškova krivičnog postupka, tako da isti padaju na teret budžetskih sredstava.

Istom presudom na osnovu odredbe člana 198. stav 3. ZKP BiH oštećeni su sa imovinskopравnim zahtjevom upućeni na parnični postupak.

B. ŽALBA I ODGOVOR NA ŽALBU

3. Protiv navedene presude žalbu je blagovremeno izjavio tužilac Tužilaštva BiH i to zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, iz člana 297. stav 1. tačka k) i stav 2. istog člana Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: ZKP BiH) i pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, iz člana 299. stav 1. ZKP BiH **sa prijedlogom** da vijeće u cjelosti prihvati žalbu kao osnovanu, te ukine pobijanu presudu i odredi ponovno održavanje glavnog pretresa pred Apelacionim vijećem ili pobijanu presudu preinači na način da optuženog oglasi krivim za krivično djelo koje mu se optužnicom stavljena na teret, te slijedom toga izrekne kaznu zatvora.

4. Branilac optuženog Malka Koromana, advokat Muhidin Kapo dostavio je 01.04.2022.godine sudu odgovor na žalbu Tužilaštva BiH sa prijedlogom da Apelaciono vijeće Suda BiH žalbu Tužilaštva BiH odbije kao neosnovanu.

5. Na javnoj sjednici vijeća održanoj dana, 06.06.2022.godine u smislu odredbe člana 304. ZKP BiH, tužitelj Tužilaštva BiH ostao je kod pismeno iznesenih žalbenih prigovora i razloga, a branilac optuženog i optuženi pri svom odgovoru na žalbu.

6. Nakon što je u skladu sa odredbom člana 306. ZKP BiH ispitalo pobijanu presudu u okviru istaknutih žalbenih navoda, vijeće Apelacionog odjeljenja (Apelaciono vijeće/Vijeće) je donijelo odluku kao u izreci iz razloga kako slijedi.

II. OPŠTA PITANJA

7. Prije obrazloženja za svaki istaknuti žalbeni prigovor, Apelaciono vijeće napominje da je obaveza žalioca da u skladu sa odredbom iz člana 295. stav 1. tačke b) i c) ZKP BiH, u žalbi navede kako pravni osnov za pobijanje presude, tako i obrazloženje kojim potkrepljuje osnovanost istaknutog prigovora.

8. Budući da Apelaciono vijeće na osnovu odredbe iz člana 306. ZKP BiH presudu ispituje samo u granicama žalbenih navoda, obaveza je podnosioca žalbe da žalbu sastavi tako da ista može poslužiti kao osnova za ispitivanje presude.

9. U tom smislu, podnosilac žalbe mora konkretizovati žalbene osnove iz kojih pobija presudu, precizirati koji dio presude, dokaz ili postupak suda osporava, te navesti jasno i argumentovano obrazloženje kojim će potkrijepiti istaknuti prigovor.

10. Samo paušalno označavanje žalbenih osnova, jednako kao i ukazivanje na navodne nepravilnosti u toku prvostepenog postupka bez preciziranja na koji žalbeni osnov se podnosilac žalbe poziva, nije valjana osnova za ispitivanje prvostepene presude, zbog čega će Apelaciono vijeće neobrazložene i nejasne žalbene prigovore, shodno ustaljenoj praksi apelacionih vijeća¹, odbaciti bez daljeg razmatranja.

A. ŽALBENI OSNOVI U SKLADU SA ČLANOM 297. ZKP BiH: BITNE POVREDE ODREDBI KRIVIČNOG POSTUPKA

1. Standardi za odlučivanje po žalbi

1. U skladu sa članom 296. ZKP BiH, presuda se može pobijati zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka. Bitne povrede odredaba krivičnog postupka definisane su članom 297. ZKP BiH.²

¹ v. MKSJ: Drugostepena presuda u predmetu Krajišnik, par. 17.: Drugostepena presuda u predmetu *Martić*, par. 15; Drugostepena presuda u predmetu *Strugar*, par. 17. Ovakvu praksu je kroz svoje odluke slijedilo više žalbenih vijeća Suda BiH, u tom smislu v. *Trbić*, drugostepena presuda broj: X-KRŽ-07/386 od 21.10.2010. godine.

² Član 297. **Bitne povrede odredaba krivičnog postupka:** (1) Bitna povreda odredaba krivičnog postupka postoji: a) ako je Sud bio nepropisno sastavljen ili ako je u izricanju presude učestvovao sudija koji nije učestvovao na glavnom pretresu ili koji je pravomoćnom odlukom izuzet od suđenja, b) ako je na glavnom pretresu učestvovao sudija koji se morao izuzeti, c) ako je glavni pretres održan bez osobe čija je prisutnost na glavnom pretresu po zakonu obavezna ili ako je optuženom, branitelju, ili oštećenom protivno njegovom zahtjevu, uskraćeno da na glavnom pretresu upotrebljava svoj jezik i da na svom jeziku prati tok glavnog pretresa, d) ako je povrijeđeno pravo na odbranu, e) ako je protivno zakonu bila isključena javnost na glavnom pretresu, f) ako je Sud povrijedio propise krivičnog postupka o postojanju odobrenja nadležnog organa, g) ako je Sud donio presudu a nije bio stvarno nadležan ili ako je nepravilno odbio optužbu zbog stvarne nenadležnosti, h) ako Sud svojom presudom nije potpuno riješio predmet optužbe; i) ako se presuda zasniva na dokazu na kome se po odredbama ovog zakona ne može zasnivati presuda, j) ako je optužba prekoračena, k) ako je izreka presude nerazumljiva, protivrječna sama sebi ili razlozima presude ili ako presuda uopće ne sadrži razloge ili u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama. (2) Bitna povreda odredaba krivičnog postupka postoji i ako Sud u toku glavnog pretresa ili prilikom donošenja presude nije primijenio ili je nepravilno primijenio koju odredbu ovog zakona, a to je bilo ili je moglo biti od utjecaja na zakonito i pravilno donošenje presude.

2. S obzirom na težinu i značaj počinjenih povreda postupka, ZKP BiH pravi razliku između onih povreda koje, ako se utvrdi da postoje, stvaraju neoborivu pretpostavku da su negativno uticale na valjanost izrečene presude (apsolutno bitne povrede) i povreda kod kojih se, u svakom konkretnom slučaju, ostavlja na ocjenu sudu da li je ustanovljena povreda postupka imala ili mogla imati negativan utjecaj na valjanost presude (relativno bitne povrede).

3. Apsolutno bitne povrede ZKP BiH taksativno su nabrojane u tačkama od a) do k) stava 1. člana 297. ZKP BiH.

4. Ukoliko bi Apelaciono vijeće našlo da postoji neka od bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, obavezno je da, u skladu sa odredbom iz člana 315. stav 1. tačka a) ZKP BiH, ukine prvostepenu presudu, izuzev u slučajevima iz člana 314. stav 1. ZKP BiH.³

5. Za razliku od apsolutnih, relativno bitne povrede nisu taksativno pobrojane u zakonu, već postoje u slučaju kada sud u toku glavnog pretresa ili prilikom donošenja presude, nije primjenio ili je nepravilno primjenio koju odredbu zakona o krivičnom postupku, ali samo ukoliko je to bilo ili je moglo biti od utjecaja na zakonito i pravilno donošenje presude.

6. U odnosu na navode da je povreda načela krivičnog postupka mogla imati negativan utjecaj na donošenje zakonite i pravilne presude, nije dovoljno da podnosilac žalbe jednostavno tvrdi da se procesna povreda *hipotetički* mogla negativno odraziti na donošenje zakonite i pravilne presude, već će žalbeno vijeće zaključiti da se povreda načela krivičnog postupka desila samo ako podnosilac žalbe pokaže da je ona materijalne prirode i da se ne može zaključiti da navedena povreda nije negativno utjecala na donošenje zakonite i pravilne presude. Naime, kada žalbeno vijeće smatra da je donesena zakonita i pravilna presuda bez obzira na povredu postupka takve prirode, žalbeno vijeće će zaključiti da član 297. stav 2. ZKP BiH nije prekršen.

7. Prije nego što se krene sa analizom žalbenih navoda, a kojim se ukazuje na povredu iz člana 297. stav 1. tačka k), te stava 2. istog člana, kao i povredu iz člana 299.

³Član 314. **Preinačenje prvostepene presude:** (1) Vijeće apelacionog odjeljenja će, uvažavajući žalbu, presudom preinačiti prvostepenu presudu ako smatra da su odlučne činjenice u prvostepenoj presudi pravilno utvrđene i da se, s obzirom na utvrđeno činjenično stanje, po pravilnoj primjeni zakona, ima donijeti drukčija presuda, a prema stanju stvari i u slučaju povrede iz člana 297. stav (1) tačka f), g) i j) ovog zakona.

stav 1. ZKP BiH, apelaciono vijeće će ukratko dati osvrt na metodologiju razmatranja ovih žalbenih prigovora sa aspekta njihove suštine. Uvid u žalbu, u dijelu gdje se iznosi argumentacija po navedenim žalbenim osnovima, ukazuje da u konkretnom slučaju žalbeni prigovori kojima se ukazuje na istaknute žalbene osnove, nisu jasno razgraničeni, odnosno da dolazi do preplitanja prigovora koji se po svom karakteru mogu podvesti pod oba istaknuta zakonska žalbena osnova.

8. Stoga je apelaciono vijeće našlo za adekvatnim da odmah na jednom mjestu iznese analizu i odgovor na određeni prigovor u cjelini, dakle, upusti se u ekstenzivnije obrazlaganje svojih utvrđenja, koje u određenim segmentima uključuje i iznošenje činjeničnih utvrđenja. Takav pristup isključivo slijedi metodologiju žalbe, a na koji način će se izbjeći nepotrebna ponavljanja u obrazloženju ove presude.

2. Žalba Tužilaštva BiH

(i) Žalbeni osnovi u skladu sa članom 297. i 299. ZKP BiH: Tužilaštvo smatra da je sud počinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH i stav 2. istog člana, a što je dovelo do pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja

9. Suština žalbe tužilaštva izjavljene na pobijanu presudu svodi se na tezu da prvostepeni sud odlukom kojom je optuženi oslobođen od krivnje, propustio da na sasvim jasan i pravilan način donese odluku o krivnji optuženog za radnje koje su mu stavljene na teret, a zašto je imao više nego dovoljno jasnih i konkretnih dokaza na osnovu kojih je to mogao učiniti. Naime, prema stavu tužilaštva prvostepeni sud je obrazlažući oslobađajuću presudu propustio navesti razloge kojima se rukovodio prilikom donošenja svoje odluke, zanemarujući dokaze optužbe, slijedom čega je prvostepeni sud, donošenjem na ovakav način oslobađajuće presude, povrijedio odredbu člana 15. ZKP BiH u vezi sa članom 14. stav 2. ZKP BiH čime je počinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH, a sljedstveno tome i pogrešno utvrdio činjenično stanje.

10. Tužilaštvo nalazi da je prvostepeni sud nepravilno primjenio odredbe člana 15. ZKP BiH što je bilo od uticaja na pravilno donošenje prvostepene odluke, jer je sud

zanemario člana 14. stav 2. ZKP BiH, ne cijeneći sa jednakom pažnjom činjenice koje terete optuženog, u odnosu na pažnju i vjeru koju prvostepeni sud poklanja činjenicama i navodima odbrane, a koje činjenice se odnose na stvarno činjenično stanje.

11. Tužilaštvo smatra da je prvostepeni sud bio dužan dati argumente o svakom izvedenom dokazu u onoj mjeri u kojoj je potrebno za obrazloženje svoje odluke na način pružanja ocjene da li svaki pojedinačni dokaz potkrijepljuje odluku ili je dovodi u sumnju. Nedosljednosti u iskazima svjedoka ne znači da se samo po sebi svjedočenje tih svjedoka treba odbaciti kao nepouzđano i nekredibilno.

12. Bitne povrede odredaba krivičnog postupka Tužilaštvo BiH nalazi u činjenici da je izreka presude protivriječna razlozima presude, kao i činjenici da obrazloženje presude kojom se optuženi oslobađa od optužbe ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama.

13. Tako tužilaštvo u ovom dijelu osporava utvrđenja iz prvostepene presude koja nalazi da nema dokaza kako je optuženi organizovao i rukovodio u saradnji sa komandom vojske napadom na Hrenovicu, navodeći da iz iskaza svjedoka, kao i prihvaćenih utvrđenih činjenica i uložene materijalne dokumentacije proizlazi da je u opisano vrijeme **postojao širok i sistematičan napad usmjeren protiv civilnog stanovništva bošnjačke nacionalnosti** na području Pala, da su civili bošnjačke nacionalnosti, bili podvrgnuti nezakonitim zatvaranjima, svakodnevnoj torturi i prisilnom preseljenju. Prema ocjeni Tužilaštva svjest optuženog o postojanju napada kao i činjenica da 1992.godine u aprilu nije bilo nijednog milicionera muslimanske nacionalnosti na Palama, prema navodima tužilaštva proizlazi iz utvrđenih činjenica koje je vijeće prihvatilo. **Znanje optuženog za napad** prema ocjeni Tužilaštva proizlazi i iz prisustva optuženog na sastanku sa predstavnicima civila bošnjačke nacionalnosti, nakon čega je većina civila moralo napustiti teritoriju Pala. Također se Tužilaštvo vezano za postojanje ovog elementa krivičnog djela poziva i na materijalnu dokumentaciju, Odluka o strateškim ciljevima naroda (Dokaz - T-49), kojima je kao prvi cilj predviđeno državno razgraničenje od druge dvije nacionalne zajednice, kao i iz dokaza T-47 i T-48 Uputstvima za organizovanje i djelovanje srpskog naroda u BiH u vanrednim okolnostima i Izvod za uputstva za rad Kriznih štabova.

14. Prema ocjeni Tužilaštva svjedoci su svjedočili i na okolnost učestvovanja SJB Pale **u iseljavanju** bošnjačkog civilnog stanovništva, te da je optuženi kao načelnik SJB Pale rukovodio radom stanice, organizovao njen rad, usmjeravao i koordinirao aktivnostima pripadnika policije aktivnog i rezervnog sastava SJB Pale, što proizlazi iz dokaza

tužilaštva, pod nazivom Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Republičkog sekretarijata za unutrašnje poslove SR BiH od 29.01.1990, u kojem su navedene ovlasti i nadležnosti načelnika Stanice javne bezbjednosti, kao i iz Pravilnika o načinu vršenja poslova javne službe od 19.07.1977 i Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji MUP-a u uslovima neposredne ratne opasnosti i rata, MUP Republike Srpske od septembra 1992.godine.

15. **Policija može biti pretpočinjena vojsci** u uslovima rata radi izvršenja konkretnih borbenih zadataka. Postupak pretpočinjavanja vojsci vrši se na osnovu Naredbe predsjednika Republike odnosno Ministarstva unutrašnjih poslova Srpske RBiH, a o primjeni međunarodnog prava u vojsci Srpske Republike BiH dok ministar odbrane Srpske Republike BiH donosi uputstvo o postupanju sa zarobljenim pripadnicima neprijateljske strane. Naposljetku tužilaštvo u svojoj žalbi zaključuje da u predmetnom slučaju zarobljavanje civila u mjestu Hrenovica nije bilo u nadležnosti vojne policije i vojnih lica, jer je razoružavanje vršila aktivna i rezervna policija, a ne vojna policija kako to prikazuje prvostepeno vijeće.

16. Vezano za **napad na Hrenovicu**, i činjenicu da je optuženi organizovao i rukovodio napadom, te nasuprot zaključcima prvostepenog vijeća iznesenih u paragrafu 241.tužilaštvo ističe da su na ove okolnosti izvedeni dokazi saslušanja sedam svjedoka, koji su u to vrijeme bili aktivni i rezervni pripadnici policije SJB Pale kao i Zapisnik sa 14. sjednice Skupštine opštine Pale od 18.06.1992.godine, na kojoj je prisustvovao i sam optuženi Koroman i na kojoj se raspravljalo o napadu na selo Hrenovica, gdje je sam optuženi naveo da je akcija provedena u saradnji sa komandom vojske. Na ove okolnosti je Tužilaštvo izvelo i sadržaj presretnutih razgovora između Mučibabić Milanka i Momčila Mandića vođenog 26.05.1992.godine, gdje Mandić svom sugovorniku govori: „Malko Koroman otiš'o sa Pala u Renovicu da razoruža i dvojica mu ljudi poginulo“.

17. Prema navodima Tužilaštva svi saslušani svjedoci, bivši pripadnici rezervnog i aktivnog sastava policije su saglasno potvrdili da su 22.05.1992.godine u jutarnjim satima okupljeni ispred zgrade policije Pale, gdje su im po grupama podijeljeni zadaci i upute u koje selo će ići. Svjedoci stanovnici sela Hrenovica koji su taj dan uhapšeni potvrdili su da su čuli pucnjave i granatiranje i vidjeli pripadnike policije, te da su lišeni slobode od strane pripadnika policije.

18. Da je optuženi izdavao naređenja prilikom napada na Hrenovicu putem motorole, potvrdio je i svjedok Stanar Novica koji je također imao motorolo kod sebe i bio u kontaktu sa Koroman Malkom.

19. Svjedoci Kemal Hujdur i Rasim Sučeska su saglasno izjavili da su čuli pucnjavu, da bi nakon izvjesnog vremena saznali od mještana da je došla policija sa Pala da provjeri imaju li oružije, dok je svjedok Hujdur vidio da su gorile štale i kuće. Ovi svjedoci su potvrdili da su stanovnici Hrenovice odvedeni u vojne zgrade u Hrenovici, gdje su bili do predveče, kada su razdvojeni muškarci od žena i njih 35 muškaraca sprovedeno na Pale, ispred policijske stanice gdje su morali proći špalir policije i civila srpske nacionalnosti, koji su ih u prolazu do sale tukli, da bi u pritvoru fiskulturne sale ostali naredna tri mjeseca kada su razmjenjeni, a spiskove za razmjenu je sačinjavao upravo Koroman Malko.

20. Tužilaštvo također ističe da je razdvajanje muškaraca od žena izvršeno po naređenju optuženog Koromana, što proizlazi iz iskaza svjedoka Sabire Žinić, čiju izjavu prvostepeno vijeće uopće nije razmatralo niti u obrazloženju presude pominje njeno svjedočenje. Ova svjedokinja navodi **da je** zajedno sa mužem uhapšena i dovedena u vojnu zgrade u Hrenovici, gdje je vidjela optuženog Malku Koromana, kojeg odranije poznaje, lično mu se obratila rekavši da se između lica lišenih nalazi i njen suprug, nakon čega je optuženi Malko Koroman otišao do zgrade i pustio ga. Dakle, iz izjave ove svjedokinje nesumjivo proizilazi da je optuženi imao poptunu efektivnu kontrolu nad svim dešavanjima, pa i u Hrenovici nakon lišavanja slobode civila kao i da je odlučivao o tome ko će biti uhapšen i odveden dalje na Pale, a ko će biti pušten.

21. Osim toga i izjava svjedoka Suljević Šefkije, potvrđuje navedene okolnosti da je kritične prilike među pripadnicima policije vidio inspektora Dragu Hršuma, koji mu je obećao otići kod Malke Koromana da mu kaže da mu je svjedok pomagao i da ga puste. Nakon izvjesnog vremena Drago mu se opet obratio i rekao mu da je Malko rekao da svjedok ide na Pale kako bi dao izjavu. Također, svjedok P-2 je izjavio da je Malko Koroman rekao da će ih odvesti na Pale da daju izjave.

22. Da je premlaćivanje trajalo dok nije došao optuženi Malko Koroman, proizilazi iz izjava svjedoka Azema Kape, zaštićenog svjedoka P-2, Crnčalo Fuada, Suljević Šefkije i Kemala Hujdura, koji na saglasan način navode da su vidjeli optuženog koji je došao u salu i naredio da se prestane sa premlaćivanjima.

23. Vezano za dešavanja u Hrenovici, optuženi je pokušao opravdati napad na Hrenovicu navodeći da se ne radi o napadu, nego o policijskoj akciji ili raciji, koja u svakom slučaju vrši sa naredbom Suda, koju prema vlastitoj izjavi nije imao i nikako uz upotrebu teškog naoružanja i zajedno sa pripadnicima vojske. Također dio njegovoj iskaza

koji se odnosi na upotrebu teškog naoružanja u vidu minobacača je u suprotnosti sa iskazima svjedoka Tužilaštva.

24. Činjenica da se ovaj objekat (fiskulturna sala) u koju su zatvorena lica iz Hrenovice nalazio odmah pored zgrade SJB Pale, proizilazi iz iskaz svjedoka i **foto-dokumentacije** uloženi pod brojevima T-70, T-71 i T-72, nesumnjivo ukazuje na činjenicu da je optuženi sve vrijeme imao uvid u dešavanja u i oko Fiskulturne sale, kao i da mu nije mogla ostati nepoznata činjenica da pripadnici policije dovode i zatvaraju civile, da vrše obezbjeđenje tog objekta, što proizilazi i iz dopisa SJB Pale od 07.08.1992. godine upućenog Romanijsko-birčanskom CSB-u (dokaz broj T-58), a koji je potpisao optuženi i u kojem navodi sljedeće *“nismo imali zarobljenike kcje je privodila vcsjska, ali smo imali zarobljenike kcje je privodila i čuvala milicija“*

25. Tužilaštvo dalje žalbom osporava utvrđenja iz prvostepene presude vezano za događaj iz **tačke 1. optužnice**, pa nasuprot zaključcima prvostepenog vijeća navedenih u paragrafu 155, tužilaštvo ističe da svjedoci Fuad Crnčalo, Kemal Hujdur, Tepeš Milomir, Adnan Šurković, Amira Begić i Balović Sabit saglasno navode da su Fiskulturnu salu obezbjeđivali pripadnici aktivnog i rezervnog sastava policije SJB Pale.

26. Tako je svjedok Fahrudin Sipović izjavio da je stražar bio rezervni policajac Zoran Jovanović, a koji se nalazi na spisku rezervnih radnika milicije Stanice milicije Pale, koji spisak je uloženi kao dokaz Tužilaštva pod brojem T-65, dok su pripadnici vojske ulazili u salu i tukli ih.

27. Svjedoci Huseina Balića, Adnana Šurkovića, Pandžić Adila, Balović Sabita, kao i iz iskaza umrlih svjedoka Smajš Mirsada i Rifata Tabića, posvjedočili su da su civili dovođeni sa područja grada Sarajeva, od strane policije i zatvarani u „Fiskulturnu salu“ u kojoj su boravili duže od mjesec dana a da im razlozi lišavanja slobode i zatvaranja u Fiskulturnu salu nisu saopšteni, dok je svjedok Sabit Balović ustvrdio da je u „Fiskulturnu salu“ došao Malko Koroman, kojeg nije poznavao, ali je od ostalih zatvorenika, čuo da je Malko Koroman načelnik SJB, pravio spisak za razmjenu, da bi sutradan bili razmjenjeni.

28. Nadalje pogrešna je interpretacija u pobijanoj presudi iskaza svjedoka P-1 i Sipović Fahrudina u pogledu učešća optuženog u kritičnim događajima, obzirom da je njihov iskaz jednostavno presječen u dijelu koji je bitan za predmet, jer su isti dan uhapšeni od strane

policije i saslušavani, kojem saslušanju je bio prisutan optuženi, te istim rekao da P-1 vode u fiskulturnu salu.

29. Također, svjedoci Mahmut Salkić, Selman Ramić, potvrdili su kako je grupa civila iz Bratunca, njih 402, dovedena sredinom maja 1992. godine kamionima na Pale, gdje su zatvoreni u „Fiskulturnu salu“ ostali 3 do 4 dana, što je potvrđeno i potkrijepljeno dokazima Tužilaštvo, T- 55 (Spisak do sada identifikovanih Bošnjaka civila koji su bili zatočeni u konc. logoru na Palama u periodu približno aprila 1992. godine pa do približno početka avgusta 1992. godine, a koji je sačinjen na osnovu iskaza svjedoka i spisak oslobođenih zarobljenika iz Bratunca u Visoko dana 16.05.1992. godine), T-56 (Dokument pod nazivom „Spisak ratnih povreda za opštine Bratunac i Srebrenica za periodu 16.05. – 20.05.1992. godine“, Zdravstvena ustanova Medicinski centar Visoko, broj: 01-1000/98 od 28.07.1998. godine), te iz dokaza T-75 (**Video snimak lica iz Bratunca smještenih** u sportsku salu u Visokom, sa transkriptom razgovora a iz koga se vidi ulazak civila u Fiskulturnu salu na Palama kao i pratnju aktivnog i rezervnog sastava policije. CD snimak na kojem je reportaža TV SRNA iz 1992. godine.

30. Da je optuženi znao da su civili iz Bratunca dovedeni i zatvoreni u „Fiskulturnoj salu“, proizilazi iz iskaza svjedoka **Gljiva Fazle**, koji je bio priveden u SJB Pale, u vrijeme kada su civili iz Bratunca dovedeni u Fiskulturnu salu, da je tada odveden u kancelariju optuženog Malke Koromana na informativni razgovor, kojem prilikom mu je optuženi rekao da su pohvatali ljude po njivama u Bratuncu i doveli ih njima tu da se brinu o njima.

31. Svjedoci koji su **bili zatvoreni u „Fiskulturnoj sali“**, saglasno su opisali uvjete boravka u zatočeničkom objektu „Fiskulturna sala“i naveli da su u „Fiskulturnu salu“ dovedeni bez ikakvog pravnog osnova, gdje su zatvoreni protivno pravilima međunarodnog humanitarnog prava, bez da su im saopšteni razlozi zatvaranja ili da je vođen bilo kakav postupak protiv njih u pravcu utvrđivanja njihove odgovornosti. Boravili su u prostoriji neuslovnoj za boravak zatvorenika, bez dovoljno hrane koju su neredovno dobijali, što je za posljedicu imalo gubitak tjelesne težine kod zatvorenika. Iako im je bila potrebna medicinska pomoć, jer su su imali povrede od svakodnevnih premlaćivanja, a svjedok P-1 je imao povrede od ranjavanja vatrenim oružjem.

32. Zatvoreni civili svakodnevno bili izloženi mučenju i fizičkom zlostavljanju od strane pripadnika policije SJB Pale, na način da su ih udarali rukama, nogama i raznim predmetima po svim dijelovima tijela, nanoseći im tako snažne tjelesne i duševne boli i patnje.

33. Svjedok P-1 koji je bio zatvoren u Fiskulturnoj sali, jedne prilike policajac ga udario, dok je drugi policajac rekao tom policajcu koji ga je udario, da ga ne smije dirati, jer je tako rekao načelnik.

34. Iz iskaza umrlog svjedoka Karić Hajrudina proizilazi da je optuženi došao u "Fiskulturnu salu" nakon premlaćivanja Smaila Pandžića, Jusufović Alije i Smajić Naska, koji su od posljedica tog premlaćivanja preminuli, kojom prilikom je vidio tijelo Smajić Naska.

35. Vezano za događaj tačke 2a) i 2b), ubistvo Fehima Hrve, Pandžić Selima Jusufović Alije i Smajić Naska, tužilaštvo ukazuje na iskaze svjedoka Omera Kujovića, P-2 i Izeta Čivgin koji su svjedočili na okolnost zarobljavanja Fehima Hrve njegovog premlaćivanja u Fiskulturnoj Sali, te konačno njegovog pronalaska obješenog. Tužilaštvo dalje zaključuje da iz iskaza ovih svjedoka proizilazi da je Fehim Hrvo preminuo od premlaćivanja, a da se nije objesio, na šta ukazuje i činjenica da nikada nije izvršena biopsija.

36. Vezano za smrt Pandžić Selima, Tužilaštvo interpretira iskaz svjedoka njegovog sina Pandžić Alije koji je naveo da je za smrt njegovog oca već oglašen krivim Tepeš Milomir, te je svjedok Kemal Hujdur posvjedočio da je Pandžić Selim preminuo od batina, grupe koja je u salu ulazila samoinicijativno.

37. Svjedok Fahrudin Sipović je svjedočio na okolnost smrti Alije Jusufovića i Pandžić Selima kada je opisivao događaj od 2.jula 1992.godine, gdje je prema njegovom sjećanju u salu došlo 15-tak policajaca, među kojima je bio i Lazar Kušić, koji je vršio premlaćivanja.

38. Navedeno je potvrdio i svjedok Karić Hajrudin koji je došao po svjedoka Fahrudina Sipovića koji je također bio premlaćivan i nije se mogao kretati. Da su svjedoci o smrti Smajić Naska obavjestili rezervnog policajac potvrdio je svjedok Halilović Hasib. A da su tijelo Smajić Naska zatim u selo Hotočine odvezli također rezervni policajci i predali mještanima radi ukopa, potvrdio je svjedok Sabid Bašić.

39. Na okolnost ubistva svjedoka Izeta Jašarevića svjedočio je njegov sin Zaim Jašarević, koji je u kritično vrijeme živio na Palama. Tužilaštvo se u žalbi poziva na iskaz svjedoka Zaima Jašarevića ukazujući da nisu tačni navodi da se svjedok Izet Jašarević mogao sam objesiti, već da su rezervni policajci prikrivali stvarni uzrok smrti navodivši da se radilo o samoubojstvu, te nije izvršena obdukcija.

40. Tužilaštvo smatra da je bitno navesti da je optuženi bio član kriznog štaba i da je i sam potvrdio i priznao svoje prisustvo sastancima kriznog štaba.

41. Tužilaštvo smatra da se svjedoku Tomislavu Hršumu ne može vjerovati jer je njegov iskaz usmjeren ka umanjivanju krivične odgovornosti optuženog.

42. Na kraju Tužilaštvo u žalbi zaključuje da je u odnosu na svojstvo optuženog prvostepeno vijeće trebalo izvesti zaključak, da je u mjestu u kojem je živio optuženi uživao ugled i uticaj, i da je on kao načelnik SJB Pale, bio policajac sa dugogogodišnjim iskustvom, osoba od koje se u najvećoj mjeri očekuje poštivanje pravila službe, te da je isti propustio poduzeti mjere i radnje koje je bio pravno obavezan poduzeti.

(ii) Odgovor na žalbu

43. U odgovoru na žalbu branilac optuženog Koroman Malka ističe da su pogrešni navodi tužilaštva kako je izreka presude protivriječna razlozima presude, kao i da obrazloženje presude ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama, kao i da sud nije sa jednakom pažnjom cijenio činjenice koje terete optuženog u odnosu na pažnju i mjeru koje prvostepeni sud poklanja činjenicama i navodima odbrane.

44. Prema ocjeni odbrane u žalbi se na pogrešan način interpretiraju dijelovi pobijane presude, koji se izdvajaju iz konteksta i na taj način se stvara pogrešna slika.

45. Vezano za dio predloženih činjenica iz pravosnažne presude MKSJ-a Mrče Stanišića i Stojana Župljanina vezano za postojanje širokog i sistemtičnog napada sudsko vijeće nije prihvatilo jer nije iste smatralo relevantnim za ovaj predmet.

46. U odgovoru na žalbu se ukazuje da žalba izvodi pogrešan zaključak u pogledu **iseljavanja bošnjačkog stanovništva** u periodu od 30.juna do 07.jula 1992.godine, te da ne postoji niti jedan dokaz u spisu da su pripadnici SJB Pale učestvovali u iseljavanju, dok je policija isključivo sa namjerom da se stanovništvo bezbjedno preveze i zaštititi, obezbjeđivala vozila.

47. Dalje, branilac tvrdi da se u žalbi pogrešno navodi da je zarobljavanje civila u mjestu Hrenovnica vršila aktivna i rezervna policija, a ne vojna policija. U tom smislu ističe da je u centru Hrenovice postojala kasarna, i da je vojska planirala da obezbjedi kasarnu,

jer su stanovnici počeli otuđivanje naoružanje iz kasarne. Policija je od ranije imala dogovor sa Alijom Prazinom da se izvrši predaja i oduzimanje nelegalnog odužja, te se prema ocjeni odbrane nije radilo o sistematičnom napadu, jer je sa Pala krenuo autobus u 8:30, uz to da su kritične prilike poginula dva policajaca, dok nije bilo žrtava na bošnjačkoj strani, jer policija nije poduzimala nikakve aktivnosti.

48. Smatra proizvoljnim navode iz žalbe da su muškarci razdvojeni od žena, jer je samo nekoliko muškaraca koji su zarobljeni sa puškama, odvedeno na Pale i predato državnoj i vojnoj bezbjednosti kako bi se ispitalo ko je ubio i ranio policajce.

49. Smatra pogrešnim i navode iz žalbe da je optuženi rukovodio napadom na Hrenovicu i izdavao naredjenja putem motorole, jer je motorolu koristio radi zaštite civilnog stanovništva upozoravajući pripadnike policije da ne otvaraju vatru prema civilima.

50. Odbrana ukazuje na netačne navode iz žalbe vezano za **razdvajanje muškaraca od žena** te da je isto urađeno po nalogu optuženog, a što prema tužilaštvu proizlazi iz navoda svjedokinje Sabire Žunić. Odbrana interpretira iskaz ove svjedokinje te ukazuje da se radi o osobi koja lično poznaje optuženog i kojoj je optuženi pomogao na način da je svjedokinju, muža i malodobno dijete poslao policijskim vozilom kući na Pale.

51. Pogrešnim smatra i navode da su pripadnici policije SJB Pale u prostorijama „Fiskulturne sale“ privedena lica udarali rukama i nogama po raznim dijelovima tijela, što nije potvrdio niti jedan svjedok. Postoje samo dokazi da je optuženi pokušao zaustaviti premlaćivanje, u špaliru koji su napravili civili i pripadnici vojske.

52. Vezano za smrt Hrvo Fehima, odbran smatra da optuženi nije imao mogućnost naložiti provođenje obdukcije.

53. Odbrana vezano za navode žalbe da je radnje maltretiranja, tuče i povrijeđivanja lica bošnjačke nacionalnosti u fiskulturnoj Sali provodila policija policijske stanice Pale sa optuženim kao načelnikom, ukazuje na relevantno obrazloženje iz pobijane presude gdje se jasno navodi da su navedene radnje preduzimali pripadnici jedinice pod komandom Rajka Kušića koja je bila zasebna i u nadležnosti Ministarstva unutrašnjih poslova. To je bila specijalna jedinica, smještena u nekom od objekata u blizini hotela Panorama, kojoj je plaće isplaćivao CSB, čiji je načelnik bio Zoran Cvijetić, i na njihovo ponašanje policija nije mogla uticati, smatrali su je parapolicijom ministra Miće Stanišića, a sjedište CSB je bilo u Lukavici.

54. Dokaz da je ova specijalna jedinica policije bila razdvojena od SJB Pale je i spisak zaposlenih i isplate plata. U tom smislu odbrana se poziva na paragraf presude 150. u kojoj se navodi da vijeće nije van razumne sumnje utvrdilo da je SJB Pale pod svojom ingerencijom imalo specijalnu jedinicu policije kojoj bi bio nadređen optuženi Koroman.

55. Odbrana smatra pogrešnim i zaključke iz žalbe da je optuženi bio osoba koja se pitala i imala uticaj, te propustio preduzeti mjere i radnje. Nasuprot navodima iz žalbe, odbrana ističe da je bošnjačko stanovništvo imalo zaštitu optuženog i njene policije, i nakon događaja kada je više od 50 Paljana poginulo na Žepi i 14 na Trebeviću, optuženi je sačuvao bošnjačko stanovništvo na Palama.

56. Odbrana u kontekstu ličnosti optuženog Korman Malka ističe da je prema navodima svjedoka Ibri Komarice, upravo optuženi nakon rata bio na otvaranju lovačkog društva u Hrenovici i da je bio jedini... među najmanje 200 lovaca bošnjačke nacionalnosti što najbolje pokazuje o kakvoj ličnosti se radi.

57. Na kraju odbrana zaključuje da su ispravni navodi pobijane presude, da cijenići iskaze svjedoka kao i provedene materijalne dokaze nije dokazano da je optuženi organizovao i rukovodio u saradnji sa komandom vojske napadom na Hrenovicu, zbog čega se istom ne mogu staviti na teret sve posljedice proizašle iz navedenog događaja.

(iii) Stav Apelacionog vijeća

58. Prije svega, Vijeće na ovom mjestu cjeni potrebnim konstatovati da tužilac Tužilaštva BiH u svojoj žalbi nije precizirao na koji način je izreka presude proturječna razlozima presude, već obrazloženje pravnih osnova iz kojih pobija presudu u žalbi navodi uopšteno za sve, ne precizirajući u kom dijelu je izreka pobijane presude proturječna razlozima presude, te u odnosu na koje odlučne činjenice ne postoji obrazloženje, i u čemu tačno Tužilaštvo vidi pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje. Tako je obrazloženje kojim potkrepljuje osnovanost istaknutih prigovora navedeno uopšteno u formi neslaganja sa utvrđenjima iz prvostepene presude.

59. Prije analize žalbenih navoda, a kojim se ukazuje na povredu iz člana 297. stav 1. tačka k) i stav 2) istog člana, i povredu iz člana 299. stav 1. ZKP BiH, apelaciono vijeće će ukratko dati osvrt na metodologiju razmatranja ovih žalbenih prigovora sa aspekta njihove

suštine. Uvidom u žalbu, u dijelu gdje se iznosi argumentacija po navedenim žalbenim osnovima, upućuje da u konkretnom slučaju žalbeni prigovori kojima se ukazuje na istaknute žalbene osnove, nisu jasno razgraničeni, odnosno da dolazi do preklapanja prigovora koji se po svom karakteru mogu podvesti pod oba istaknuta zakonska žalbena osnova.

60. Stoga je apelaciono vijeće našlo za adekvatnim da na jednom mjestu iznese analizu i odgovor na određeni prigovor u cjelini, dakle, upusti se u ekstenzivnije obrazlaganje svojih utvrđenja, koje u određenim segmentima uključuje i iznošenje činjeničnih utvrđenja. Takav pristup isključivo slijedi metodologiju žalbe, na koji način će se izbjeći nepotrebna ponavljanja u obrazloženju ove presude.

61. Apsolutno bitna povreda odredaba krivičnog postupka u skladu sa članom 297. stav (1) tačka k) ZKP BiH postoji kad prvostepena presuda, kao formalni sudski akt, sadrži određene nedostatke u izreci i obrazloženju, koji su po svojoj prirodi takvi, da onemogućavaju ispitivanje njene zakonitosti i pravilnosti.

62. Nakon što je detaljno i s dužnom pažnjom analiziralo pobijanu presudu, sa aspekta postojanja nedostataka koji bi mogli da predstavljaju bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav (1) tačka k) ZKP BiH, Apelaciono vijeće je zaključilo da presuda ne sadrži manjkavosti koje su navedene u tački k), kako je to u žalbi paušalno navedeno, te je stoga prigovore tužioca Tužilaštva BiH valjalo odbiti kao neosnovane.

63. Prema ocjeni ovog vijeća neosnovani su i navodi Tužilaštva da u konkretnom slučaju postoji **protivriječnost između izreke i razloga presude**, jer je Sud za sve tačke izreke presude dao obrazloženje i ocjenu iskaza svjedoka koji su saslušani po ovim tačkama. Na osnovu tako svestrane ocjene dokaza sud je u zaključnom dijelu dao nedvosmislenu ocjenu da Tužilaštvo nije dalo jasne i pouzdane dokaze iz kojih bi se van razumne sumnje utvrdilo da je SJB Pale, kojom je rukovodio optuženi Malko Koroman u svojstvu načelnika, pod svojom ingerencijom imala specijalnu jedinicu policije kojoj bi optuženi Malko Koroman bio nadređeni. Takođe, nije van razumne sumnje utvrđen sastav aktivnog i rezervnog sastava policije SJB kojoj je optuženi kao načelnik bio nadređen, te u konačnici prema ocjeni prvostepenog vijeća izvedeni dokazi optužbe nisu potkrijepili navode optužbe o nadležnosti SJB Pale nad zatočeničkim objektom fiskulturne sale te je prvostepeno vijeće primjenom principa *in dubio pro reo* optuženog oslobodio optužbe u smislu člana 284. stav 1. tačka c) ZKP BiH da je počinio krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH.

64. Naime, prema stavu tužilaštva prvostepeni sud je obrazlažući oslobađajuću presudu propustio navesti razloge kojima se rukovodio prilikom donošenja takve odluke, zanemarujući dokaze optužbe, odnosno ne cijeneći sa jednakom pažnjom činjenice koje terete optuženog, u odnosu na pažnju i vjeru koju je prvostepeni sud poklonio činjenicama i navodima odbrane, slijedom čega je prvostepeni sud, donošenjem na ovakav način oslobađajuće presude, nepravilno primjenio odredbe člana 15. ZKP BiH, a zanemario odredbu člana 14. stav 2. ZKP BiH čime je počinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 2. ZKP BiH, a sljedstveno tome i pogrešno utvrdio činjenično stanje.

65. U smislu člana 15. ZKP BiH koji se odnosi na slobodnu ocjenu dokaza propisano je pravo Suda, Tužitelja i drugih organa koji učestvuju u krivičnom postupku da ocjenjuju postojanje ili nepostojanje činjenica, te isto nije vezano ni ograničeno posebnim formalnim dokaznim pravilima.

66. Zakonodavac u pravilu ne propisuje kojim dokazima se dokazuje pojedina činjenica, niti određuje potrebnu kvalitetu dokaza. Ocjena dokaza prepuštena je slobodnoj ocjeni suda koji postupa u konkretnom predmetu. Kada govorimo o slobodnoj ocjeni dokaza pri tome se naravno ne radi o potpunoj arbitrarnosti u ocjeni dokaza, već se ona mora temeljiti na logičnosti i pravilima posebnosti pojedinih struka.

67. Stoga je apelaciono vijeće razmatrajući žalbene prigovore optužbe koji ukazuju na povredu odredbe člana 297. stav 2. ZKP BiH zbog **navodne nepravilne primjene odredbe** član 15. u vezi sa članom 14. stav 2. ZKP BiH, slijedom čega je činjenično stanje pobijane presude pogrešno i nepotpuno utvrđeno, detaljnom analizom sadržaja pobijane presude, te nakon izvršenog uvida u spis predmeta, došlo do zaključka da se radi o neutemeljenim tvrdnjama. Ovo Vijeće nalazi da istaknute povrede odredaba krivičnog postupka nisu učinjene, niti je činjenično stanje nepravilno i nepotpuno utvrđeno, te da pobijana presuda sadrži valjane i prihvatljive razloge o svim odlučnim činjenicama na osnovu kojih je donesena oslobađajuća presuda u odnosu na optuženog.

68. Nasuprot žalbenim navodima optužbe, apelaciono vijeće nalazi da je prvostepeni sud u konkretnom slučaju dao pravilnu ocjenu svih dokaza, u skladu sa odredbama ZKP BiH, primjenjujući prevashodno načelo pretpostavke nevinosti iz člana 3. ZKP BiH, koja materjalizira opšti princip prava prema kojem tužilaštvo snosi teret dokazivanja krivnje optuženog.

69. Takođe, primjenom principa slobodne ocjene dokaza, prvostepeni sud je pravilno i potpuno utvrdio sve odlučne činjenice, te je pobijana presuda pravilno koncentrisana na ispitivanje i ocjenu dokaza na kojima se zasniva odluka suda, tako da ni na taj način nije došlo do pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja pobijane presude kojom je optuženi Malko Koroman oslobođen od optužbe.

70. S obzirom na navedeno, a uzimajući u obzir izneseni stav prvostepenog vijeća da je za oglašavanje krivim optuženog za krivičnopравни događaj opisan u izreci pobijane presude, a što optužba nije učinila, bilo neophodno prvenstveno utvrditi ko su bili pripadnici aktivnog i rezervnog sastava policije SJB Pale kojom je optuženi kao načelnik bio nadređen, zatim da je SJB Pale pod svojom ingerencijom imala navedenu specijalnu jedinicu policije kojoj bi optuženi bio nadređen, te da je SJB Pale imala nadležnost nad zatočeničkim objektom fiskulturne sale u kojem su oštećeni bili zatvoreni, Apelaciono vijeće ne nalazi pogrešnim stav prvostepenog suda iznesen u tom pogledu. Naime, iz izvedenih dokaza optužbe, i to kako objektivnih tako i iz subjektivnih, ispravno cijenjenih od strane prvostepenog suda, nije se sa sigurnošću mogao izvući zaključak o dokazanosti naprijed navedenih odlučnih činjenica, a kojima bi se ispunila sva bitna obilježja predmetnog krivičnog djela.

71. Dakle, prvostepeni sud je u potpunosti postupio u skladu sa odredbom člana 281. stav 2. ZKP-a BiH i savjesno ocijenio svaki dokaz pojedinačno i u vezi sa ostalim dokazima, i na osnovu takve ocjene izveo zaključak o svim činjenicama bitnim za pravilno razjašnjenje svih spornih pitanja, prvenstveno pitanje sastava SJB Pale, te nadležnosti SJB Pale nad specijalnom jedinicom policije, te nadležnosti SJB Pale nad zatočeničkim objektom fiskulturne sale, te konačno da li je optuženi organizovao i rukovodio u saradnji sa komandom vojske napadom na Hrenovicu, shodno čemu nije ni došlo do ostvarenja bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, na koje se ukazuje žalbom.

72. Nasuprot žalbenim navodima Tužilaštva kojim se ukazuje na dokaze iz kojih proizlazi postojanje širokog i sistemtičnog napada usmjernog protiv civilnog stanovništva općine Pale u inkriminisanom period, ovo vijeće smatra ispravnim stav prvostepenog vijeća iz pobijane presude gdje se navodi da imajući u vidu da Tužilaštvo u toku postupka nije van razumne sumnje dokazalo odlučne činjenice vezano za pojedinačne inkriminacije koje su se optuženom stavljale na teret, nije se detaljnije upuštalo u obrazlaganje postojanja opštih elemenata krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. Stav 1. Tačka h) KZ BiH.

73. Naime, obrazloženje presude kojom se optuženi oslobađa od optužbe treba da sadrži obrazloženje razloga iz člana 284. ZKP BiH. U obrazloženju se predstavljaju sve utvrđene činjenice koje čine osnov za donošenje odluke kojom se optuženi oslobađa od optužbe. Stoga, pretresno vijeće nije bilo u obavezi da obrazlaže sve elemente krivičnog djela i utvrđuje detaljno sve činjenične navode optužnice, te daje pravnu kvalifikaciju djela u situaciji kada nisu dokazana posebna obilježja istog, odnosno nisu dokazane konkretne radnje optuženog.

74. Kada su u pitanju navodi iz žalbe Tužilaštva BiH kojim se ukazuje na dokaze iz kojih proizlazi postojanje širokog i sistematičnog napada na civilno bošnjačko stanovništvo općine Pale, te svijesti optuženog o postojanju tog napada, kao i procesa iseljavanja bošnjačkog civilnog stanovništva općine Pale u inkriminisano vrijeme, za ovo vijeće je bezpredmetno navođenje u žalbi ove vrste prigovora, jer pobijana presuda se nije ni bavila obrazlaganjem opštih elementa krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. KZ BiH, već samo dokazanošću pojedinačnih inkriminacija optuženog.

75. Također, tužilac Tužilaštva BiH je u svojoj žalbi navelo da istu izjavljuje zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka jer obrazloženje presude kojom se optuženi oslobađa od optužbe **ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama**.

76. Ispitujući navedene žalbene prigovore, Apelaciono vijeće *apriori* nalazi potrebnim konstatovati da će preispitati svaku žalbu zbog bitne povrede odredbi krivičnog postupka prema članu 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH (nema razloga o odlučnim činjenicama) na osnovu *prima facie* analize presude. U tom smislu, Apelaciono vijeće u sklopu ovog preispitivanja neće razmatrati da li je prvostepeno vijeće napravilo činjeničnu grešku ili materijalnu povredu zakona, već će samo utvrditi da li presuda formalno sadrži sve potrebne elemente dobro obrazložene i razumljive presude.

77. Apelaciono vijeće dalje naglašava da podnosilac žalbe mora dokazati da eventualna greška formalne prirode čini presudu nepravilnom. Povreda koja ne predstavlja bitnu povredu ne čini zaključak i obrazloženje prvostepenog vijeća nepravilnim, te stoga za posljedicu neće imati ukidanje presude.

78. Apelaciono vijeće ima u vidu da član 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH nije odgovarajući osnov za žalbu kada se osporava tačnost činjenica koje je prvostepeno vijeće utvrdilo ili nije utvrdilo. Greška u utvrđenju neke odlučne činjenice (netačno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje) prema članu 299. stav 1. ZKP BiH predstavlja

odgovarajući osnov za osporavanje presude u slučaju kada se osporava tačnost činjenica koje je prvostepeno vijeće utvrdilo ili nije utvrdilo. Svoje žalbene navode u skladu sa članom 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH podnosioci žalbi treba da ograniče na formalni aspekt presude, a zbog navodne greške u pogledu činjeničnog stanja treba da se pozovu na odredbu člana 299. ZKP BiH.

79. Slijedom iznesenih žalbenih prigovora kojima se tvrdi da je u pobijanoj presudi sadržana bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH kojom se osporava tačnost činjenica koje je prvostepeno vijeće utvrdilo vezano za ulogu optuženog u pojedinačnim tačkama izreke presude, isti ne mogu biti predmet ovog žalbenog osnova, tako da će se u nastavku presude apelaciono vijeće baviti žalbenim prigovorima koji se odnose na pojedinačne inkriminacije optuženog, odnosno žalbenim prigovorima kojim se osporava tačnost utvrđenja vezano za pojedine tačke izreke presude, 1, 2, 2a, 2b, 2c i 3. u smislu člana 299. ZKP BiH, zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

80. Nasuprot žalbenim navodima tužilaštva kojim se ukazuje da je optuženi Koroman Malko kao načelnik SJB Pale rukovodio radom policijske stanice, organizovao njen rad, usmjeravao i koordinirao aktivnostima pripadnika policije aktivnog i rezervnog sastava SJB Pale, ovo vijeće primjećuje da u pobijanoj presudi prvostepeni sud jasno navodi da je nesporno da je optuženi Koroman u inkriminisano vrijeme obavljao dužnost načelnika SJB, te kao takav rukovodio SJB Pale, te bio odgovoran za zakonito izvršavanje poslova i zadataka pripadnika policije SJB i to pripadnika aktivnog i rezervnog sastava policije SJB. Međutim ono što prvostepeni sud nalazi spornim, a koje obrazloženje prihvata i ovo vijeće jeste da Tužilaštvo izvedenim dokazima nije uspjelo vanrazumne sumnje dokazati ko su bili pripadnici SJB Pale koji su bili podređeni načelniku Korman Malku, da se fiskulturna sala na Palama kao zatočenički objekat nalazila pod ingerencijom SJB Pale i optuženim Koroman Malkom kao načelnikom, da su pripadnici SJB Pale obezbjeđivali objekat fiskulturne sale, te po hapšenju i nakon ispitivanja zatvarali civile u fiskulturnu salu po naređenju i uz znanje optuženog.

81. Vezano za žalbene navode tužilaštva koji se odnose na **tačku 1** izreke presude u prvostepenoj presudi se ispravno navodi da izvedeni dokazi nisu potvrdili tezu optužbe da je zatočenički objekat fiskulturne sale na Palama bio pod ingerencijom Stanice javne bezbjednosti Pale, odnosno njenog načelnika Malka Koromana, kada bi isti mogao biti

odgovoran za nezakonito zatvaranja civila bošnjačke nacionalnosti, te za sve posljedice koje su nastupile iz takvog nezakonitog zatvaranja.

82. Takođe, okolnost da su **vanjsko obezbjeđenje ovog objekta** vršili pripadnici **policije SJB Pale**, da su istima date jasne upute prilikom raspoređivanja na obezbjeđenje objekta da je jedino rukovodstvo SJB Pale ovlašteno izdati naredbu o puštanju zatvorenika, na koji način je optuženi direktno vršio **kontrolu pristupa unutrašnjosti objekta**, odnosno na takav način **stavio navedeni objekat pod kontrolu i nadležnost SJB Pale**, prvostepeno Vijeće nije utvrdilo van svake razumne sumnje.

83. U prvostepenoj presudi se dalje navodi da za Vijeće nije sporno postojanje zatočeničkog objekta u fiskulturnoj sali na Palama, kao ni da su u istoj nezakonito zatvarani civili bošnjačke nacionalnosti sa područja Pala, Sarajeva i Bratunca gdje su bili izloženi svakodnevnim mučenjima i teškom fizičkom i psihičkom zlostavljanju.

84. Prije svega, a vezano za nedokazanu pripadnost specijalnoj jedinici SJB Pale, ovo Vijeće nalazi isparvnim utvrđenja iz pobijane presude da optužba nije van razumne sumnje dokazala ko su pripadnici policije kojima optuženi Malko Koroman kao načelnik stanice SJB Pale bio nadređen i nad kojima je ostvarivao stvarnu i efektivnu kontrolu.

85. Naime, optužba je kao dokaze o pripadnosti određenih lica aktivnom i rezervnom sastavu policije a za ključni period optuženja, april – juli 1992 godine ponudila dokaze u vidu dva platna spiska i to za april mjesec 1992. godine (Spisak rezervnog sastava milicije) koji nije potpisan, a u potpisu je naveden načelnik CSB, spisak aktivnih radnika milicije SJB Pale, za juni mjesec 1992 godine, te saslušanjem svjedoka, koji su svjedočili o svojoj pripadnosti aktivnom ili rezervnom sastavu policije SJB Pale.

86. Ovo Vijeće, kao i prvostepeno vijeće nalazi da na osnovu ovih dokaza nije bilo moguće van razumne sumnje utvrditi sastav aktivnog i rezervnog sastava policije SJB kojem je optuženi kao načelnik bio nadređen, a obzirom da se radi samo o spiskovima isplate akontacija ličnog dohotka, da se na spisku od juna mjeseca nalaze i lica za koja je u toku postupka utvrđeno da su poginuli u Hrenovici, da se na spisku od aprila mjeseca nalazi i lice Rajko Kušić kao pripadnik rezervnog sastava policije, da iz istih ne proizilazi da su sačinjeni, odnosno potpisani od strane načelnika Malke Koromana, što ove dokaze čini apsolutno nepouzdanim.

87. Vijeće nalazi da je dokazivanje ko su tačno bili pripadnici SJB Pale u inkriminisanoj period bilo od ključnog značaja i zbog toga jer se optuženom stavlja na teret

da je omogućavao pripadnicima vjjske da u objekat fiskulturne sale dovode i nezakonito zatvaraju civile bošnjačke nacionalnosti, odnosno da je u saradnji sa komandnom vjjske organizovao napad na Hrenovicu, zbog čega je bilo nepходно utvrditi ko su to pripadnici nad kojima je optuženi ostvarivao stvarnu i efektivnu kontrolu.

88. U kontekstu tvrdnje Tužilaštva da je optuženi imao stvarnu i efektivnu kontrolu nad podređenim pripadnicima SJB Pale na koje okolnosti su izvođeni dokazi svjedočenja oštećenih (civila koji su bili zatvoreni) i pripadnika SJB Pale, ovo vijeće ističe da se status i dužnosti optuženog ne može utvrđivati samo na osnovu izjava svjedoka, nego prvenstveno na osnovu pravila službe, vojne evidencije, odnosno materijalne dokumentacije.

89. Prvostepeni sud je dao ocjenu iskaza svjedoka oštećenih na okolnost da li je optuženi bio zadužen za fiskulturnu salu i da li su policajci obezbjeđivali objekat, navodeći *lako se određeni broj svjedoka odredio da je vanjsko obezbjeđenje sale vršila policija, pa pojedini svjedoci u tom smislu čak i identifikuju pojedine pripadnike policije koji su vršili obezbjeđenje objekta, određeni broj svjedoka je svjedočio da je to bila vjjska, dok ostalim nije bilo poznato ko je vršio obezbjeđenje objekta sale. Dok sa druge strane saslušani pripadnici SJB Pale navode da je obezbjeđenje vršila vjjska i da to nije bila nadležnost policije.*

90. Tako se i po ocjeni ovog vijeća ispravno navodi u pobijanoj presudi da se radi o subjektivnom dojmu dijela svjedoka koji iznose tvrdnje da je vanjsko obezbjeđenje sale vršila policija, te su takve tvrdnje za prvostepeno vijeće nelogične i nepouzdanae, jer isti ne obrazlažu zbog čega misle da je vanjsko obezbjeđenje vršila policija, tim prije što je njihovo kretanje bilo ograničeno, te da se do izlaznih vrata nalazila još najmanje dvoje vrata koja su zaključavana, a da iz prostorije u kojoj se nalaze nisu mogli vidjeti ulaz u samu salu.

91. Prvostepeni sud je dao obrazloženje i vezano za dokument Dopis SJB Pale upućen Romanijskom birčanskom CSB – od 07.08.1992.godine, navodeći da dokument za koji je tužilaštvo tvrdilo da je inkriminirajuće, tužilaštvo nije prezentiralo niti optuženom niti drugim svjedocima, koji su u skladu sa funkcijama koje su obnašali mogli imati relevantna saznanja o dokumentu u kojem isti obavještavaju da SJB *"nije imala zarobljenike koje je privodila vjjska ali su imali zarobljenike koje je privodila i čuvala milicija.*

92. Imajući u vidu sve naprijed navedeno, te činjenicu da ovo vijeće prihvata utvrđenja prvostepenog suda, kako van razumne sumnje nije utvrđena nadležnost SJB Pale nad fiskulturnom salom Pale, niti je van razumne sumnje utvrđeno ko su u inkriminisano

vrijeme bili pripadnici SJB Pale, kojim bi optuženi bio nadređen i nad kojim bi imao stvarnu i efektivnu kontrolu, te ko je tačno vršio obezbjeđenje objekta fiskulturne sale, dok se žalbom tužilaštva ne ukazuje na nove okolnosti, već interpretiraju dokazi već cijenjeni u pobijanoj presudi, drugostepeno vijeće u cijelosti smatra neosnovanim sve žalbene prigovore izjavljene u odnosu činjenična utvrđenja iz tačke 1. izreke presude.

93. Bezpredmetni su po ocjeni ovog vijeća i svi žalbeni navodi Tužilaštva koji se odnose na zatvaranje civila iz Sarajeva i Bratunca u objekat fiskulturne sale, jer se u pobijanoj presudi zatvaranje civila iz Sarajeva i Bratunca, te njihov boravak u neuslovnim prostorijama sale, gdje su bili izloženi svakodnevnim mučenjima i teškom fizičkom i psihičkom zlostavljanju, navodi kao nesporno.

94. Nasuprot navodima iz žalbe kojim se osporava i ocjena iskaza svjedoka P-1 i Sipović Fahrudina, koja lica su svjedočila na okolnost zatvaranja u fiskulturnu salu na Palama, da nisu cijenjen dijelovi iskaza u kojem se navodi da su isti dan uhapšeni od strane policije i saslušavani, a kojem saslušanju je bio prisutan optuženi, te dokazi kojim se ukazuje da je optuženi znao da su ljudi zatvarani u Sali, te je donosio odluke vezano za razmjenu, ispravno se navodi u pobijanoj presudi da Vijeće na osnovu iskaza navedenih svjedoka, nije moglo sa sigurnošću utvrditi da su isti, u skladu sa naređenjem koje je optuženi kao načelnik dao svojim podređenim policajcima, dovođeni u prostorije policijske stanice gdje su nakon prethodnog ispitivanja i nezakonitog držanja u prostorijama SJB vođeni u zatočenički objekat fiskulturne sale, obzirom da svjedoci koji su privedeni, navode da ih je privela vojska, da su ispitivani od strane lica u maskirnim uniformama ili civilu dok neki nisu ni podvrgnuti ispitivanju, zatim da nemaju saznanja o tome po čijem su naređenju privedeni i nezakonito zatvarani, odnosno da su iskazi svjedoka u određenim dijelovima kontradiktorni, nisu međusobno podudarni, odnosno da u cjelini ne potkrepljuju navode optužbe. Niti su navodi svjedoka da su privođeni i/ili ispitivani od strane policije potkrijepljeni materijalnim dokazima, niti je dokazano da je optuženi kao načelnik imao saznanja o navedenim radnjama njemu eventualno podređenih, obzirom da iz materijalne dokumentaciju prvostepeni sud nije mogao decidno utvrditi ko su tačno bili pripadnici aktivnog, a naročito rezervnog sastava policije u inkriminisano vrijeme.

95. Uvidom u prvostepenu presudu, vijeće je utvrdilo da su cijenjeni iskazi svjedoka P1 i Sipović Fahrudina na okolnost njihovog privođenja i saslušanja od strane policije, kojem saslušanju je bio prisutan optuženi. Vezano za naprijed navedeno u pobijanoj presudi se navodi da je svjedok P1 zarobljen od strane vojske kada je krenuo po svjedočanstva o

završenoj srednjoj školi, te odveden u policijsku stanicu gdje ispitivan, da je optuženi Malko Korman naredio policajcu da mu donese deku iz auta, a da se radilo o optuženom, svjedoku je rekao svjedok Fahrudin Sipović. Navode svjedoka P1 nije potvrdio svjedok Fahrudin Sipović navodeći da optuženi te prilike nije bio prisutan u stanici policije dok su oba svjedoka potvrdila da su u stanicu policije dovedeni od strane vojske. Tako su i u ovm dijelu žalbeni prigovori Tužilaštva odbijeni kao neosnovani.

96. U pobijanoj presudi vezano za inkriminaciju nezakonitog zatvaranja civila bošnjačke nacionalnosti po naređenju optuženog se navodi: *Sama činjenica da se neki od zatočenih svjedoka određuju da su privedeni od strane policijskih službenika i dovedeni u SJB Pale, kcjom prilikom im je rečeno da trebaju da daju izjave na određene okolnosti, da bi nakon toga bili odvedeni u prostorje fiskulturne sale nakon ili bez davanja bilo kakve izjave, ne može biti osnov za utvrđivanje odgovornosti optuženog obzirom da ne postciji niti jedan dokaz kcji bi potvrdio da je optuženi naredio da se takva lica lišavaju slobode i privode radi nezakonitog zatvaranja u prostorjama SJB Pale, a kasnije i u prostorjama zatočeničkog objekta fiskulturne sale, niti da su te radnje vršene uz njegovo znanje i odobrenje.*

97. Ovo vijeće u cijelosti prihvata obrazloženje prvostepenog vijeća da navodi iz optužnice o mučenju i zlostavljanju zatvorenih civila od strane njemu podređenih pripadnika policije SJB Pale sa čim je bio upoznat optuženi i kao nadređeni podržavao i pomogao nisu potvrđeni iskazima saslušanih svjedoka. Naime kako je to i obrazloženo u pobijanoj presudi većina saslušanih svjedoka na ove okolnosti, lica koja su bila nezakonito zatvorena u fiskulturnoj Sali navode da u salu dolazili vojnici, lica u maskirnim uniformama te da su premlaćivanje vršili pripadnici jedinice Rajka Kušića. Prvostepeno vijeće je dalo obrazloženje vezano i za pojedinačne izjave pripadnika SJB Pale, da su bili prisutni u pojedinim situacijama na obezbjeđenju objekta ili prilikom podjele hrane, za koje vijeće smatra da ovakvi navodi cjenjeni zajedno sa svim ostalim dokazima ne potvrđuju inkriminaciju koje se optuženom Koromanu stavljaju na teret.

98. Kod obrazlaganja žalbenih navoda vezano za **tačku 2.** izreke presude, drugostepeno vijeće je imalo u vidu zaključak iz pobijane presude u paragrafu 231. *obzirom da ne nalazi van razumne sumnje dokazanim navode optužnice u tački 1, Vijeće se neće posebno osvrutati na inkriminacije kcje se optuženom stavjaju na teret u tački 2, sa podtačkama, obzirom da se u navedenim tačkama optužbe, optuženom stavjaju na teret smrtne posljedice kcje su nastupile kod civila Fehima Hrve, Selima Pandžića, Alje Jusufovića, Naska Smajića i Izeta Jašarevića.*

99. *Vijeće ne nalazi spornim smrt navedenih civila u fiskulturnoj sali, a koje su nastupile kao posljedica teškog fizičkog zlostavljanja nezakonito zatočenih civila u zatočeničkom objektu fuskulturne sale, međutim, kako nije dokazano da je fiskulturna sala, u kojoj su nastupile smrtno posljedice za navedene civile, bila u nadležnosti SJB Pale i optuženog Koromana, niti da su podređeni pripadnici policije vršili teška fizička zlostavljanja civila u tom objektu, a kako je već prethodno obrazloženo, iste ne može staviti na teret optuženom.*

100. Vezano za naprijed navedeno prvostepeni sud ukazuje da je u spis uložena pravosnažna presuda Kantonalnog suda u Sarajevu od 25.01.1999.godine kojom je osuđeni Milomir Tepeš oglasen krivim za smrt Selima Pandžića, Naske Smajića i Alije Jusufovića a za kojeg u ovom postupku nije van razumne sumnje dokazano da je kao pripadnik jedinice Rajka Kušića bio podređen optuženom Malki Koromanu, odnosno da je bio pod ingerencijom SJB Pale.

101. Stoga su prema ocjeni ovog vijeća, neosnovani svi žalbeni prigovori tužilaštva vezano za pojedinačne inkriminacije iz tačaka 2a i 2b, jer kako se to ispravno navodi u pobijanoj presudi provedenim dokazima nije uspostavljena uzročno-posljedična veza između uloge optuženog kao načelnika stanice SJB Pale sa nezakonitim zatvaranjem civila bošnjačke nacionalnosti u fiskulturnoj sali, niti naredbodavna uloga optuženog da civili budu zatvoreni niti njegova uloga da omogući pripadnicima vojske da zatvaraju civile u fiskulturnu salu.

102. Prigovorima Tužilaštva koji se odnose na tačku 2a) i 2b), koji se odnose na ubistvo Fehim Hrve, Pandžić Selima, Jusufović Alije i Smajić Naska prema ocjeni ovog vijeća ne dovodi se u pitanje ispravnost utvrđenog činjeničnog stanja, jer se prvostepeni sud nije ni upuštao u obrazlaganje pojedinačnih inkriminacija, s obzirom da Tužilaštvo nije van razumne sumnje dokazalo uzročno posljedičnu vezu između statusa optuženog i radnji koje su mu se optužnicom stavljale na teret.

103. U odnosu na stradanje Naska Smajića u pobijanoj presudi se samo navodi da su na ove okolnosti svjedočili svjedoci Miodrag Đaković koji je potvrdio da je zajedno sa kolegom policajcem odveo umrlo lice iz sale radi sahrane, što potvrđuje i svjedok Sabid Bašić, međutim na osnovu ovih dokaza nije bilo moguće utvrditi odgovornost optuženog za nastupile posljedice van razumne sumnje.

104. Imajući u vidu da nije dokazano da je fiskulturna sala bila u nadležnosti SJB Pale, kao i da nadređeni Malko Koroman nije imao saznanja o aktivnostima policijskih službenika u odvoženju tijela Naske Smajića za čiju smrt je pravosnažno osuđen Milomir Tepeš pripadnik jedinice Rajka Kušića onda je u cjelosti ispravan stav vjeća iz pobijane presude da nisu dokazane krivično pravne radnje tačke 2.b.pobijane presude koje su stavljene na teret optuženom Malku Koromanu.

105. U odnosu na tačku 2c) u pobijanoj presud se ispravno navodi da se smrt Izeta Jašarevića ne može staviti na teret optuženom jer nije dokazana ingerencija SJB Pale nad fiskulturnom Salom niti da su lica u salu dovođena u salu po naređenju načelnika Koromana.

106. Vezano za žalbene navode kojim se osporavaju utvrđenja iz tačke 3 izreke presude, napad na selo Hrenovica, kojim se ukazuje da policija može biti pretpočinjena vojsci u uslovima rata radi izvršenja konkretnih borbenih zadataka, gdje tužilaštvo navodi da se pretpočinjavanje vrši na osnovu Naredbe predsjednika Republike, odnosno Ministarstva unutrašnjih poslova Srpske RBiH, za ovo vijeće nije sporno da policija može biti pretpočinjena vojsci u uslovima rata, ali u konkretnom slučaju nalazi ispravnim utvrđenja prvostepenog suda *da iz provedenih dokaza nije našlo dokazanim da je optuženi na način kako mu je to stavljeno na teret optužnicom organizovao i rukovodio, u saradnji sa komandom vojske, napadom na Hrenovicu, zbog čega se optuženom ne mogu staviti na teret sve posljedice proizašle iz navedenog događaja.*

107. Takođe, nasuprot navodima tužilaštva u pobijanoj presudi se navodi da je nesporno da su se pripadnici policije SJB Pale dana 22.maja 1992.godine zaputili u selo Hrenovica i okolna sela u skladu sa dobijenim zadacima od strane načelnika i ostalih rukovodilaca SJB Pale, što ni sam optuženi nije negirao.

108. U pobijanoj presudi se dalje navodi da prvostepeno vijeće iz provedenih dokaza *ne nalazi dokazanim van razumne sumnje da je upravo optuženi kao načelnik SJB Pale organizovao i rukovodio napadom na selo Hrenovica i okolna sela, na način da su upravo pripadnici policije podređeni načelniku po dolasku počeli pucati po selu iz automatskih pušaka, minobacača i prage, paleći i uništavajući kuće i pomoćne objekte, da su se isti u skladu sa dobijenim zadacima od strane optuženog uputili prema kućama tražeći civile bošnjačke nacionalnosti radi njihovog nezakonitog hapšenja i dovođenja u vojnu zgradu u centru Hrenovice gdje su zatvoreni.*

109. Na ove okolnosti su saslušani svjedoci stanovnici Hrenovice i okolnih zaseoka, kao i optuženi Malko Koroman, te pripadnici SJB Pale, na koje iskaze se poziva i žalba Tužilaštva, a koje je prvostepeno vijeće cijenilo u pobijanoj presudi.

110. Nasuprot navodima iz žalbe Tužilaštva, u pobijanoj presudi se navode saglasni iskazi optuženog Koroman Malka i svjedoka pripadnika SJB Pale da su dana 22.05.1992.godine otišli u selo Hrenovica kako bi od civilnog bošnjačkog stanovništva preuzeli nelagalno oružije. Kako se saglasno navodi u iskazima navedenih svjedoka. SJB Pale je imala dogovor sa predstavnikom SDA Alijom Prazinom, da će oružije biti predato, te da vojska nije išla zajedno sa policijom, dok je zadatak vojske bio da obezbjediti kasamu. Svjedok Tomislav Hršum i Ljubomir Kovač krim. inspektori SJB Pale i Milomir Furtula zamjenik komandira SJB Pale saglasno iskazu optuženog navode da je to bila obična policijska akcija, te da nisu imali nikakve specijalne pripreme obzirom na predhodno data obećanja političkih predstavnika muslimanskog naroda da će doći do mirne predaje oružija, niti su imali nalog za pretres kuća, a nakon što je na njih otvorena vatra i stradala dvojica policajaca, načelnik Koroman putem veze upozoravao je da se ne prave problemi bez obzira na poginule.

111. Navedeni svjedoci su potvrdili da su sa područja Hrenovice privedena lica koja se dovode u vezu sa pružanjem otpora, te pogibijom policajaca.

112. Ostali pripadnici SJB Pale (Predrag Jovičić, Miodrag Đaković, Željko Furtula, Novica Stanar, Dragomir Čvoro, Bogdan Subotić, Rajko Antić) potvrđuju da su u Hrenovicu išli jer je bila dogovorena predaja oružja, prije polaska načelnik im je naglasio da ne prave probleme da ne pucaju i ne diraju stanovništvo jer je sve dogovoreno i neće biti problema.

113. Preživjeli stanovnici sela Hrenovica i okolnih zaselaka su svjedočili na okolnost dolaska policije u selo Hrenovica, te ko je sve učestvovao u napadu, da li je došlo do sukoba, na koji način su pojedinci zarobljeni, prebaćeni na Pale i smješteni u fiskulturnu salu, gdje su prije samog ulaska morali proći kroz špalir vojske naroda i civila koji su ih tukli. Svjedoci u svojim izjavama pominju lica u maskiranim uniformama, vojnike i policajce koji su taj dan bili prisutni u selu. Tako svjedok Kemal Hujdur *navodi da ga je majka obavjestila da došla vojnska. Kada su on i otac izašli ispred kuće vidio je i vojnike i pripadnike rezervnog sastava policije, koji su ih odveli do kuće Pašje Milića, nakon toga su odvedeni u vojnu zgradu, te mu je te prilike jedan vojnik udario šamar pred ocem. Iz vojnih zgrada su odvedeni na Pale, prilikom ulaska u fiskulturnu salu morali su proći kroz špalir naroda i*

vojske kcja ih je tukla. Svi svjedoci su saglasno potvrdili da su u špaliru kroz koji su morali proći prije ulaska u fiskulturnu salu bili narod i vojnici.

114. Pored gore navedenih svjedoka, pripadnika SJB Pale i mještana sela Hrenovice na okolnost događaja iz ove tačke optužnice svjedočio je i Milomir Tepeš, kao pripadnik jedinice Rajka Kušića, čija je jedinica otišla u Hrenovicu sa ciljem prikupljanja oružija, navodeći da ne zna ko je rukovodio akcijom ali da su u Hrenovici bili i Koroman i Kušić a da je u akciji učestvovala i vojska iz kasarne u Hrenovici. Svjedok je takođe potvrdio da su pripadnici njegove jedinice uhapsili mještane sela Hrenovica jer nisu htjeli da predaju oružije i jer su pucali na njih. Ovaj svjedok je svjedočio i na okolnost kome je pripadala jedinica Rajka Kušića pa je naveo : *„da je mobilisan kod Rajka Kušića, kcji je bio komandir te jedinice, kcja je pripadala policiji, ali nije siguran kcjcj, da li vcjncj ili civilncj, da je jedinica imala oko 30 pripadnika, da su nosili vcjne maskirne uniforme, te automatske puške kcje su zadužili od Kušića, te da je njihovo sjedište bilo kod hotela Panorama, gcje su imali posebnu logističku bazu.* Ovaj svjedok smatra da se navedena jedinica vodila pri MUP – u Republike Srpske, a zadatak joj je bila ispomoć vojsci na borbenim linijama. Svjedok Tepeš potvrđuje da su naredbe dobijali od Rajka Kušića, te da od Malke Koromana nije dobijao naredbe, dok mu nije poznat odnos između Kušića i Koromana.

115. Stoga imajući u vidu sve naprijed navedeno, da su svi saslušani svjedoci potvrdili da je na dan 22.05.1992.godine u selu Hrenovica bilo i vojske i policije, ali da niko nije znao ko je rukovodi napadom, te da pripadnici policije navode da se i nije radilo o napadu, već policijskoj akciji koja je provođena nevezano od aktivnosti vojske, a policija Rajka Kušića bila je ispomoć vojsci na terenu ovo vijeće nalazi ispravnim utvrđenja iz pobijane presude da iz provedenih dokaza nije dokazano da je optuženi Malko Koroman na način kako mu je to stavljeno na teret optužnicom organizovao i rukovodio, u saradnji sa komandom vojske, napadom na Hrenovicu, zbog čega se optuženom ne mogu staviti na teret sve posljedice proizašle iz navedenog događaja.

116. U žalbi se tužilac poziva na Zapisnik sa 14.sjednice Skupštine opštine Pale (T-45) i na dokaz T-32 (presretnuti razgovor između Mučibabić Milanka i Mandić Momčila), međutim uvidom u sadržaj predmetnih dokaza, i prema ocjeni ovog vijeća iz istih ne proizlazi da je optuženi Koroman rukovodio i organizovao napadom na selo Hrenovica. Naročito imajući u vidu da je i na sjednici Skupštine opštine Pale koja se desila u 18.06.2022.godine neposredno nakon događaja u Hrenovici, optuženi govorio isto kao

tokom glavnog pretresa kada je saslušan u svojstvu svjedoka, kada je demantovao da je akciju poveo na vlastitu inicijativu.

117. Iskazi svjedok (pripadnika SJB Pale i mještana sela Hrenovica) koje tužilac interpretira u žalbi su na isti način sadržajno navedeni i u pobijanoj presudi, na osnovu kojih je prvostepeno vijeće zaključilo da je nesporno da su pripadnici SJB Pale 22.maja 1992.godine zaputili u selo Hrenovica i okolna sela u skladu sa dobijenim zadacima od strane načelnika i ostalih rukovodnih radnika SJB Pale, što i sam optuženi ne negira. Takođe nesporno je utvrđeno da su civili bošnjačke nacionalnosti nezakonito lišeni slobode, odvedeni u vojnu zgradu u centru Hrenovice, a nakon čega je određeni broj civila bošnjačke nacionalnosti odveden i zatočen u fiskulturnoj sali Pale.

118. Također prvostepeni sud *nalazi*, a što prihvata i ovo vijeće *da je iz provedenih dokaza nije van razumne sumnje utvrđeno da je optuženi putem radio stanice izdao naređenja njemu podređenim pripadnicima policije u svrhu razdvajanja oko 35 zarobljenih civila muškaraca od žena i djece, kcji su u konačnici prevezeni na Pale, gdje im je naređeno da se kreću prema zatočeničkom objektu fiskulturne sale, a do kcjeg su civili morali proći kroz špalir.* Tužilac se u žalbi poziva na iskaz svjedoka Crnčalo Fuada koji navodi da je vidio Koroman Malka sa radio stanicom koji je izdavao naređenja, međutim ni sam optuženi nije tvrdio suprotno, navodeći kako je bio na radio vezi sa pripadnicima policije na terenu. Međutim, prednje navedeno ne dokazuje van razumne sumnje da je optuženi putem radio veze izdavao naređenja njemu podređenim u svrhu razdvajanja oko 35 zarobljenih civila muškaraca od žena i djece.

119. Nasuprot navodima tužilaštva, ispravno se navodi u pobijanoj presudi da iz izvedenih dokaza nije van razumne sumnje dokazano da je navedeni špalir bio formiran od strane pripadnika policije, a u kojem špaliru su tučeni civili bošnjačke nacionalnosti. U žalbi tužilaštvo navodi da svi svjedoci saglasno navode da su nakon dovoženja na Pale morali proći kroz špalir formiran od pripadnika policije i civila srpske nacionalnosti, međutim uvidom u iskaze ovih svjedoka očigledno je da većina navodi kako su prije ulaska u fiskulturnu salu morali proći kroz špalir okupljenih ljudi mještana i vojske.

120. I konačno vezano za žalbene navode tužilaštva kojim se ukazuje na iskaz svjedoka Sabire Žunić, iz čijeg iskaza prema navodima Tužilaštva proizlazi efektivna kontrola optuženog nad svim dešavanjima, pa i u Hrenovici nakon lišavanja slobode civila, ovo vijeće primjećuje da svjedokinja nije bila upoznata sa načinom na koji je optuženi izdejstvovao puštanje njenog muža iz vojne zgrade u Hrenovici, i pod kakvim okolnostima

se to desilo, te navedeno nije od uticaja na utvrđeno činjenično stanje u pobijanoj presudi vezano za navedenu okolnost.

121. Stoga, cijeneći sve okolnosti u njihovoj ukupnosti, ovo vijeće, a kako je to pravilno utvrđeno i prvostepenom presudom, nije moglo van svake razumne sumnje utvrditi da je predmetno krivično djelo počinio optuženi, te je stoga rukovodeći se načelom ZKP BiH „*in dubio pro reo*“ propisanim odredbom člana 3. stav 2. ZKP BiH, po kome u slučaju sumnje u pogledu postojanja činjenica koje čine obilježja krivičnog djela ili o kojima ovisi primjena neke odredbe krivičnog zakonodavstva, sud rješava presudom na način koji je povoljniji za optuženog, ovo vijeće je ocijenilo kao valjan stav prvostepenog suda da nije dokazano da je optuženi Malko Koroman počinio krivično djelo koje mu se stavlja na teret.

122. Zbog svega navedenog, a na osnovu člana 313. ZKP BiH, valjalo je odbiti žalbu Tužilaštva BiH kao neosnovanu i potvrditi prvostepenu presudu.

Zapisničar:

Pravni savjetnik

Elma Čorbadžić

PREDSJEDNIK VIJEĆA

S U D I J A

Mirko Božović

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude žalba nije dozvoljena.